

PRZEGLĄD DOKUMENTACYJNY OCHRONY PRACY

OPRACOWANY PRZEZ OŚRODEK DOKUMENTACJI CENTRALNEGO INSTYTUTU OCHRONY PRACY

DODATEK DO MIESIĘCZNIKA „OCHRONA PRACY”

ROCZNIK 4

LIPIEC 1954

NR 7

Gwiazdka przy numerze kolejnym oznacza, że dany dokument znajduje się w Bibliotece CIOP.

MASZyny I URZĄDZENIA PRZEMYSŁOWE

236* 621.867—83.674.056—416:621.912.252:331.875 CIOP
Siergiejenko G. A.: **Mechanizacja podawania klocków do łuszcarki.** „Mechanizacja podaczki czuraków k łuszczałnomu stanku”. *D i e r i e w o p i e r i e r a b. Promyszl.*, stycz. 54, s. 29; A 4, 1 str., 2 rys. —

W skonstruowanym przez autora urządzeniu doprowadzającym klocki do łuszcarki zasadniczą część stanowi przenośnik w postaci dwu łańcuchów Galla, napędzanych silnikiem elektrycznym. Urządzenie to zmniejszyło wydatnie pracochłonność, ograniczając obsługę łuszcarki do jednego pracownika i jednocześnie ułatwiając pracę.

237* 621.915—52.674.23.057:331.875 CIOP
Graczev A. W.: **Automatyczna frezarka dwuosiowa.** „Awtomaticheskij dwóhshzpindelnij friezirnyj stanok”. *D i e r i e w o p i e r i e r a b. Promyszl. mies.*, Nr 1, stycz. 54, s. 6; A 4, 3,5 str., 2 rys.

Szczegółowy opis dwuosowej frezarki, umożliwiającej automatyzację procesu obróbki krzywoliniowych elementów drewnianych mebli. Uzyskuje się przy tym znaczne polepszenie wydajności obrabiarki, a przede wszystkim zmniejszenie wysiłku pracownika, co z punktu widzenia ochrony pracy stanowi duży postęp w produkcji meblarskiej.

238* 621.757:625.23/24:674.2:331.875 CIOP
Frienkiel M. G.: **Kompleksowa mechanizacja montażowych robót stolarskich.** „Kompleksnaja miechanizacja stolarnych sborocznyh rabot”. *D i e r i e w o p i e r i e r a b. Promyszl. mies.*, Nr 1, stycz. 54, s. 24; A 4, 2,5 str., 4 rys. —

Autor, opierając się na konkretnym przykładzie z zakresu przemysłu budowy wagonów, udowadnia potrzebę wprowadzenia mechanizacji przy zestawianiu (montażu) przygotowanych części wytwarzanego drewnianego przedmiotu. Mechanizacja powinna obejmować jak największą ilość operacji. Urządzenia te powinny równocześnie kontrolować dokładność wykonania części i eliminować — nie odpowiadające ściśle wymaganym wymiarom. Uzyskano 4 — 5-krotne skrócenie czasu wykonania, zmniejszono pracochłonność i ułatwiono pracę.

239* 614.8—057:621.874/875—783.1/2:654.91:621.383 CIOP
Światła na suwnicy zwiększają bezpieczeństwo. „Craneway traffic lights promote plant safety”. *S a f e t y M a i n t e n a n c e*, (USA), mies., t. 107, Nr 1, stycz. 54, s. 37; A 4, 1 str., 1 fot., 1 rys. —

W krótkiej notatce (z fotografią suwnicy) opisano nowy system zapewniający bezpieczeństwo ruchu suwnicy. Polega on na zastosowaniu światła sygnalizacyjnych sprzężonych z urządzeniem fotoelektrycznym. Suwnica poruszając się powoduje przecięcie promieni światła padającego na fotokomórkę, wówczas zapala się specjalna lampa sygnalizacyjna w pasie niebezpieczeństwa (20 stóp przed suwnicą). Pasy niebezpieczeństwa obejmują przejścia w poprzek drogi suwnicy.

240* 614.8—057:621.912.023—229:674.056 CIOP
Dla strugarek drewna. „Per le piallatrici da legno”. *S e c u r i t a s*, Roma, dwumies., Nr 4, lip.—sierp. 53, s. 126; A 4, 1 str., 4 rys. —

Opisany bezpieczny uchwyt nożowy odznacza się lepszym wyposażeniem i większą elastycznością niż dawniejsze. Pozwala na łatwiejsze założenie noży. Do strugania grubościowego stosuje się specjalne uchwyty, które zapobiegają szybkemu zdzieraniu się noży.

241* 614.8—057:614.895.5:633.522:631.562.002.5 CIOP
Gallini L.: **Uprawa i przeróbka konopi w rolnictwie z punktu widzenia bezpieczeństwa.** „Coltivazione e lavorazione agricola della canapa in rapporto alla sicurezza”. *S e c u*

r i t a s, (Roma), dwumies., Nr 4, lip.—sierp. 53, s. 109; A 4, 8 str., 7 rys. —

Uprawa i przeróbka konopi jest związana z całym szeregiem niebezpieczeństw. Autor omawia pokrótce kolejne czynności, po czym rozpatruje każdą z osobna. Opisano orkę i siew ze specjalnym uwzględnieniem nawożenia, następnie żniwa i mycie, a wreszcie oddzielanie włókien od miazgi. Położono nacisk na możliwość mechanizacji tych czynności. Autor zajmuje się również niebezpieczeństwem związanym z oczyszczaniem rowów do mycia konopi. Zwraca uwagę na konieczność stosowania właściwej odzieży ochronnej przy poszczególnych czynnościach.

242* 621.825:629.11.013.5:631.372(088.8) CIOP
Printz E.: **Sprzęg do szepiania narzędzi rolniczych z ciągnikiem.** „An einer Zugmaschine angebrachte Kupplungsvorrichtung für landwirtschaftliche Arbeitsgeräte”. Opis patentowy szwajcarski Nr 290799, kl. 2a, 31.3.53; D, A 4, 5 str., 8 rys. —

Na ramie ciągnika jest umieszczona nastawnie w kierunku pionowym za pomocą sworznia prowadnica, zaopatrzona w wycięcie pionowe do zamocowania urządzenia zabezpieczającego. Służy ono do połączenia w tym przypadku pługa z ciągnikiem. Urządzenie posiada cylinder hydrauliczny do nastawiania pługa w kierunku pionowym. Na górnym końcu drążka tłoka znajduje się dźwignia dwuramienna, do której końców są przymocowane ramiona pługa. Cylinder hydrauliczny, jest uruchamiany dźwignią przez obsługującego ciągnik.

243* 313.1:614.8—057:631.372:629.114.2:629.119.2 CIOP
Materi M.: **Zapobieganie wypadkom przy traktorach rolniczych.** „La prevenzione degli infortuni da trattrici agricole”. *S e c u r i t a s*, (Roma), dwumies., Nr 6, list.—grudz. 53, s. 182; A 4, 4,5 str. —

Ogólna charakterystyka traktorów. Zestawienie procentowe wypadków zależnie od przyczyny ich powstania. Omówiono szczegółowo każdą z wymienionych przyczyn wypadków i podano sposoby zapobiegania. Przytoczono przepisy bhp, jakich powinno się przestrzegać w garażach oraz wskazano sposób konserwacji traktora.

244* 631.372:629.114.2.013.5(088.8) CIOP
Schröter K.: **Urządzenie do łączenia i manipulowania ciągnikowymi narzędziami rolniczymi.** „Kupplungs — und Bedienungsvorrichtung an mit einem Schlepper verbundenen Anhängern für landwirtschaftliche Zwecke”. Opis patentowy szwajcarski Nr 291435, kl. 2a, 30.6.53; D, A 4, 3,5 str., 3 rys. —

Narzędzia rolnicze poruszane ciągnikami; np. pługi, połączone są za pomocą urządzeń niewygodnych do manipulowania. Np. niemożliwy jest ruch wsteczny, a przy zawracaniu potrzeba stosunkowo dużo miejsca. Opisane urządzenie pozwala na łatwe połączenie narzędzia z ciągnikiem oraz na swobodne manipulowanie narzędziami. Składa się ono z rury osadzonej obrotowo na poziomej ośce, umieszczonej na ciągniku i służącej do wsuwania w nią drugiej rury. Druga rura jest przymocowana do narzędzia i daje się w pierwszej rurze obracać za pomocą drążka sterowniczego. Urządzenie umożliwia łatwe manipulowanie np. pługiem dwuskbowym i pozwala na ustawianie pługa zależnie od nierówności terenu.

245* 621.87—75—78 CIOP
Twardowski W. (CIOP): **Urządzenia zabezpieczające dźwigi przed przeciążeniem.** *P r a c e CIOP*, Nr 5, 1953, s. 1; A 4, 18 str., 48 rys., 1 tabl.

W artykule naświetlono zagadnienie z punktu widzenia postulatów ochrony pracy. Następnie ustalono warunki, jakim powinny odpowiadać przyrządy i urządzenia zabezpieczające dźwigi przed przeciążeniem. Podano zasady działania istniejących przyrządów oraz urządzeń krajowych i zagranicznych. Ustalono zasadę działania przyrządu zabezpieczającego dźwig przed przeciążeniem, która polega na przenoszeniu siły działającej w linii nośnej za pomocą krążka odchylającego linę. Przeanalizowano konstrukcje przyrządu

uniwersalnego opartego na wymienionej zasadzie — pomyślu mgr inż. M. Morawskiego. Podano metodę obliczeń oraz sposoby instalowania przyrządu na różnych typach dźwigów. Obliczenia są uzupełnione przykładami konkretnych rozwiązań konstrukcyjnych.

246* 629.114.2.012.57.014.5:613.73:331.041 CIOP
Gachiensov B. S.: **Planetaryny mechanizm sterujący traktora ułatwia pracę kierowcy**. „Planietarnyj mekhanizm dla porotoa traktora oblegczajet rabotu woditiela“. A w t o m o b i l n . P r o m y s z l . mies., Nr 1, stycz. 54, s. 20; A 4, 1 str., 3 rys.

Autor opiera się na obliczeniach pracy, zużywanej na kierowanie ciągnika gąsienicowego przy dwu różnych urządzeniach kierunkowych. Stwierdza, że wysiłek kierowcy ciągnika, zaopatrzonego w powszechnie obecnie stosowane sprzęgło kierunkowe, jest przeszło trzykrotnie większy, niż przy kierunkowym mechanizmie planetarnym. Traktor zaopatrzony w ten mechanizm jest bardzo zwrotny, łatwy do kierowania i lepiej utrzymuje nadany kierunek.

247* 621.3.066.6(088.8) CIOP
Purschke G.: **Wysokosprawny stycznik**. „Hochleistungsschütz“. Opis patentowy NRD Nr 2633, kl. 21c, gr. 45/03, 12.48, D, A 4, 2 str., 2 rys., 4 poz. bibl. —

Znane są dwa rodzaje styczników do włączania i wyłączania obwodów prądu elektrycznego: olejowe i powietrzne. Każdy z tych rodzajów ma swoje zalety i wady. Stycznik elektromagnetyczny, dzięki specjalnej budowie, może być używany jako powietrzny i jako powietrzny z wypełnieniem olejowym, przy czym w obu przypadkach odznacza się on wysoką sprawnością. Posiada on dwa ruchome kontakty osadzone na ramionach obejmujących układ magnetyczny. Ramiona te są połączone ze zworą elektromagnesu w ten sposób, że w czasie przyciągania zwory przez elektromagnes ruch kontaktów jest regulowany i ulega zahamowaniu na krótko przed zwarciem kontaktów, dzięki czemu osiąga się łagodne włączenie obwodu prądu.

SZKODLIWOŚCI CHEMICZNE

248* 628.543.34:668.742:668.7.991 CIOP
Dawankow A. B., Ogniew N. E.: **Nowe metody usuwania fenolu ze ścieków przemysłowych**. „O nowych metodach obiesfienoliwanja promyszlennych stocznych wod“. G i g i j e n a i S a n i t . Nr 2, luty 54, s. 9; B 5, 6 str., 4 tabl.

Badanie prowadzone przez autorów w laboratorium mas plastycznych Instytutu im. Mendelejewa w Moskwie wykazały, że smoły syntetyczne alkaliczne dobrze adsorbują związki fenolowe z wód ściekowych. Ustalono rodzaje smół najlepiej przydatnych do zamierzonego celu. Szereg tablic ilustruje wyniki badań. Smoły te dają się potem regenerować i mogą być zastosowane do wszelkich kwasów oraz związków chlorofenolowych.

249* 615.739.157-099:547.258.15-212:613.32 CIOP
Ostapienia P. W., Sielezniov A. F., Gielfier E. A.: **Wypadek zatrucia wodą ze studni, zawierającą czteroetylen ołowiu**. „Słuczaj otrawlenja tietraetilswincom czeriez wodu szachtnowo kolodca“. G i g i j e n a i S a n i t . mies., Nr 2, luty 54, s. 48; B 5, 1 str.

Wypadek zatrucia całej rodziny wiejskiej, która przez szereg lat piła wodę ze studni zanieczyszczonej związkami ołowiu. Dochodzenie wykazało, że przyczyną było przesłanianie rozpuszczalnika z czteroetylenem ołowiu poprzez grunt do studni, z odległości około 25 metrów, z terenu położonego nieco wyżej. Analiza wody wykazała obecność soli ołowiu.

250* 615.732.61-099:616-07-085:614.23 CIOP
Sadczikowa M. N.: **Dane kliniczne dotyczące początkowych form chronicznego zatrucia rtęcią**. „K kliniki naczałnych form chroniczeskoj intoksikacii rtutju“. G i g i j e n a i S a n i t ., mies., Nr 1, stycz. 54, s. 29; B 5, 5 str., 1 wykr., 3 tabl.

Na podstawie obserwacji ustalono, że szybkość rozwijania się zatrucia rtęcią zależy od indywidualnych właściwości chorych. Podano wytyczne postępowania przy badaniach wstępnych pracowników oraz wskazówki dla lekarzy przemysłowych przy wykrywaniu początkowego stadium zatrucia. Autorka zaleca stosowanie małych ilości bromu i koferny oraz glukozy z witaminą B¹ i C.

251* 669.74.5:669.782:613.633:615.9:628.512.001.5 CIOP
Borysienkova P. B.: **Toksyczność pyłu przemysłowego manganowych stopów**. „O toksicznosti proizwostwiennoj pyli manganowych splawow“. G i g i j e n a i S a n i t . mies., Nr 1, stycz. 54, s. 24; B 5, 5, 5 str., 4 wykr., 1 tabl.

Na podstawie doświadczalnych badań toksykologicznych ustalono toksyczne działanie pyłu stopów zawierających mangan, żelazo-mangan i krzem-mangan. Toksyczność pyłu żelazo-manganu jest większa niż pyłu krzem-manganu. Badania toksykologiczne były przeprowadzane na białych myszach i szczurach.

252* 613.632:614.824:628.512:628.83:66(024) CIOP
Filipkowski St.: **O szkodliwym działaniu związków chemicznych**. C h e m i k , stycz. 54, s. 13; A 4, 2 str., 5 rys.

Artykuł o charakterze instrukcyjnym przeznaczony dla uczniów szkół chemicznych i służby bhp w zakładach pracy. Omówiono ogólnie: miejsca występowania szkodliwości, sposoby unikania ich, zasady wentylacji pomieszczenia, w którym wydzielają się lotne rozpuszczalniki i zasady wentylacji miejscowej.

253* 613.632.4:622.235.2:622.411.3:662.412.4 CIOP
Kułbasow M. A.: **Rtęć w powietrzu kopalni węgla**. „Rtut' w wozduchie ugołnych szacht“. G i g i j e n a i S a n i t ., mies., Nr 2, luty 54, s. 31; B 5, 2, 5 str., 2 tabl.

Analiza powietrza po strzelaniu w przodku kopalni wykazała obecność par rtęci w stężeniu kilkakrotnie przekraczającym dopuszczalne. Obecność rtęci związana była ze składem chemicznym elektrodetonatora rtęciowego. Autor zaleca wprowadzenie do przepisów zakazu stosowania detonatorów rtęciowych i stwierdza konieczność stosowania innych.

MEDYCINA PRACY

254* 616.24-003.656.67:545.753.628.511:666.3/7 CIOP
Barsi C.: **Krzemica płuc w przemyśle ceramicznym**. „La silicosis nell'industria delle mattonelle“. R a s . M e d . i n d u s t r . (Roma), dwumies., r. 22, Nr 6, list.—grud. 53, s. 351; B 5, 8 str., 4 tabl., 15 poz. bibl.

Dane statystyczne dotyczące krzemicy płuc w tym przemysle. Opis technologii prac, wyników analiz chemicznych pyłu oraz analiz mineralogicznych dla oznaczania wolnej krzemionki. Koncentrację pyłu oznaczono metodą termoprecypitacyjną. Szereg tablic ilustruje częstotliwość występowania krzemicy i gruźlicy u robotników zatrudnionych na różnych stanowiskach pracy (w ogólnej sumie 48,8% wszystkich robotników).

255* 616.5-002-057:613.632:679.56:621.742.4 CIOP
Luvoni R.: **Kilka przypadków zapalenia skóry spowodowanych żywicą fenolokrezolową w odlewniach**. „Alcuni casi di dermatite da resine fenolcresoliche in fonderia“. R a s . M e d . i n d u s t r . (Roma), dwumies., r. 22, Nr 6, list.—grud. 53, s. 333; B 5, 3, 5 str.

Autor opisuje stosowanie żywic syntetycznych w odlewniach jako domieszkę do piasku formierskiego. Najczęściej stosuje się żywicę syntetyczną typu U. F. (żywica na bazie mocznika i formaldehydu) i żywicę typu P. F. (żywica na bazie formaldehydu i fenolu). Ostatnio zaczęto stosować również żywicę syntetyczną na bazie fenolu i krezolu. Ten typ żywicy powstaje jako produkt kondensacji i polimeryzacji fenolu z krezolem i formaldehydem. Jest to płyn o gęstości miodu, przezroczysty, barwy czerwono-brunatnej. Dodaje się go w ilości od 1/2 do 2% do piasku formierskiego. W dalszym ciągu autor podaje wyniki badań odczynu płatkowego u 13 badanych.

256* 613.633:616.24-003.656.67-07:668.584.42 CIOP
Szatalow N. N.: **Przyczynę do zagnadnienia pylicy talkowej**. „K woprosu o talkowom pniewmokoniozie“. G i g i j e n a i S a n i t ., mies., Nr 2, luty 54, s. 29; B 5, 3 str., 2 fot.

Badania kliniczne prowadzone przez autora w Instytucie Higieny Pracy i Chorób Zawodowych w Moskwie dostarczyły nowych danych dotyczących przebiegu pylicy (silikatozy) wywołanej pyłem talku. W artykule przytoczono szczególnie badań wraz z rentgenogramami płuc. Badania dotyczyły pracownic zatrudnionych przy produkcji pudru. Znalezione znaczne podobieństwo objawów do gruźlicy płuc.

257* 628.32:628.515(088.8) CIOIP
 Tiebel M.: **Urządzenie do dokładnego pod względem higienicznym klarowania wód ściekowych, zawierających zarodki chorobotwórcze.** „Vorrichtung zur hygienisch einwandfreien Klärung von Abwässern mit pathogenen Keimen“. Opis patentowy NRD Nr 4250, kl. 85c, gr. 6/01, 16.6.50; D, A 4, 1 str., 1 rys.

Wody ściekowe, np. ze szpitali, wymagają przed wypuszczeniem ich do rzek, oprócz normalnego klarowania, również dezynfekowania takimi środkami, jak np. chlor, w celu zabicia ewentualnych zarodków chorobotwórczych, mogących być źródłem infekcji dla ludzi i zwierząt. W znanych dotychczas urządzeniach dodaje się środek dezynfekcyjny po mechanicznym klarowaniu, przy czym nigdy nie wiadomo, czy został on należycie rozprowadzony i czy, z powodu zmiennej ilości wód ściekowych, jego nadmiar nie dostanie się do rzeki. Udoskonalenie polega na wprowadzaniu środka dezynfekcyjnego podczas klarowania mechanicznego. Między zbiornikiem osadowym a zbiornikiem do klarowania dodatkowego zainstalowano specjalną komorę dezynfekcyjną. Tutaj do wody ściekowej doprowadza się w przeciwnym kierunku środek dezynfekcyjny, w ściśle dozowanych ilościach. Następnie woda ścieka do zbiornika dla dodatkowego klarowania poprzez szereg progów i przegród, zapewniających jej należyte wymieszanie.

OGÓLNE

258* 551.491.61:639.2.081.1.002.5 CIOIP
 Torban S. S., Izmailow G. N.: **Agregat do mechanizacji połowów ryb pod lodem.** „Agriegat dla mechanizacji podlodno-wo łowa ryby“. Ryb n. Ch o z. (Moskwa), mies. t. 30, Nr 1, stycz. 54, s. 23; A 4, 4 str., 3 rys., 1 tabl.

Podano rysunki, opis i charakterystykę techniczną nowego urządzenia mechanizującego ciężkie i pracochłonne operacje przy połowach ryb pod lodem. Obsługa urządzenia wymaga zatrudnienia 2 robotników zamiast 7—8 potrzebnych w warunkach pracy niezmekhanizowanej.

259* 639.25.06:629.125.22/3:621.431.74: CIOIP
 :614.81-057

Netcer J.: **Rybackie jednostki przybrzeżne i problem ich mechanizacji.** Technika Morska, Gdańsk, mies., t. 4, Nr 3, marz. 54, s. 87; A 4, 3 str.

Charakterystyka łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego oraz rodzaje obecnie stosowanych łodzi morskich i zalewowych. Autor wskazuje na konieczność zaopatrzenia łodzi rybackich w silniki ze względu na bezpieczeństwo życia rybaków i na wydajność połowów. Określa wymagania, którym powinny odpowiadać silniki łodziowe, uzasadniając możliwość produkowania ich w kraju.

260* 664.951.222.2-002.5 CIOIP
 Kostromin I.P.: **Zakłady solenia śledzi w solance.** „O zawodach buzłocznowo posoła sieldi“. Ryb n. Ch o z. (Moskwa), mies., t. 30, Nr 1, stycz. 54, s. 26; A 4, 3 str., 3 rys.

Solenie śledzi w solance cyrkulującej na Sachalinie odbywało się w roku 1953 na skalę przemysłową. Wykazało ono swą całkowitą przydatność jako sposób umożliwiający zmechanizowanie większości pracochłonnych i uciążliwych operacji. W roku 1954 przewidziana jest budowa specjalnych zakładów mających służyć do solenia śledzi tą metodą. Autor podaje schematy racjonalnego rozmieszczenia urządzeń w zakładzie tego typu.

261* 648.544.3:637.132.3:331.875 CIOIP
 Procenko A.: **Stojak do mycia bębnow pasteryzatorów.** „Stanok dla moiki barabanow pastierizatorow“. M o ł o c z n. P r o m y s z l., mies., Nr 2, luty 54, s. 33; B 5, 0,5 str., 1 rys.

Prosty, drewniany stojak z korytem i wałem do nakładania obmywanych bębnow pasteryzatorowych polepszył i ułatwił pracę, wykonywaną poprzednio na cementowej podłodze oraz zmniejszył pracochłonność.

262* 614.894 CIOIP
 Pearce S. J.: **Respiratory. Załóż właściwy i opiekuj się nim Część I.** „Respirators... pick the right one... and take care of it“. Safety Maintenance, (USA), mies., t. 107, Nr. 1, stycz. 54, s. 60; A4, 2 str., 3 rys.

Autor, pracownik sekcji respiratorów amerykańskiego biura górniczego, podaje praktyczne wskazówki dotyczące używania i konserwacji respiratorów. Zwraca uwagę na właściwy dobór respiratora, jego wyposażenie w części wymienne, na spotykane błędy użytkowania (wymiana pochłaniaczy), skutki złej konserwacji i przechowywania.

263* 533.7:621.63:667.7.036.62.004.8:628.83:684.5 CIOIP

Darda A. F.: **Opory ruchu powietrza przepływającego przez filtry włórowe komór natryskowych.** „Soprotiwlenie strucznych filtrów raspylitelnych kabin prochu wozducha“. D i e r t e w o p i e r i e r a b. P r o m y s z l. Nr 1, stycz. 54, s. 7; A4, 2 str., 1 rys., 2 wykr.

Szczegółowy opis badań, przeprowadzonych w Mosk. Instytucie Techniki Leśnej, dla wyznaczenia współczynników oporu filtrów włórowych (włory drzewne). Współczynniki te są użyteczne przy projektowaniu komór do rozpylania farb i lakierów w fabrykach mebli, dla wyboru odpowiedniego wentylatora. Wyprowadzono wzór empiryczny na wielkość oporu jako funkcji ciężaru włórow określonego typu na 1 m² powierzchni filtra.

264* 613.63/64:614.83/84:614.89:621.791 CIOIP

Greenberg S. A.: **10 wskazań bezpiecznego spawania.** 10 hints for safe welding. Safety Maintenance, (USA), mies., t. 106, Nr 5, list. 53, s. 20, 26; A4, 4,5 str., 5 fot., 4 rys.

Artykuł instrukcyjny na temat bhp przy spawaniu — z licznymi rysunkami i fotografiami. Zawiera dużo ciekawych praktycznych wskazań. Rozważane są kolejno: rodzaje niebezpieczeństw i szkodliwości, czynności i odpowiedzialność spawacza, ochrony osobiste, prace spawalnicze, reparacyjne, prace spawania prowadzone w atmosferze niebezpiecznej (napełnianie bębnow, beczek lub innych zbiorników gazem obojętnym). Autor zwraca uwagę na konieczność zachowania przepisów postępowania, porządku i czystości.

265* 621.642.1.037:666.172.2:683.533.13(088.8) CIOIP

Peters O. E., Peters K.: **Kaptur — korek zamykający do balonów szklanych, balonów na kwasy itp.** „Verschlusskappe für Korbflaschen, Säureballons u. dgl.“. Opis patentowy NRD Nr 3988, kl. 12 f, gr 1.6.8.52; D, A4, 3 str., 3 rys.

Do zamykania balonów szklanych zawierających ciecz żrące stosuje się zwykle korki szklane lub gliniane, które zagipsowuje się przy transporcie. Ten sposób zamykania jest uciążliwy i przy otwieraniu tego rodzaju zamknięć często następuje uszkodzenie szyjki balonu. Kapturki gumowe, stosowane do balonów szklanych, nasadzane na ich szyjki, ześlizgują się łatwo. Opisane w patencie kapturki z materiału elastycznego, najlepiej z polichloru winylu, posiadają od strony wewnętrznej żeberka przebiegające kołowo lub śrubowo. Najkorzystniej jest stosować żeberka o przekroju poprzecznym trójkątnym. Kapturki można ewentualnie zaopatrzyć w otworki lub bezpieczniki, jeśli zachodzi obawa wzrostu ciśnienia w balonie.

266* 621.798.142:621.642.1.037(088.8) CIOIP

Gatt Fr.: **Naczynie do transportu balonów z kwasami, ługami itd.** „Transportgefäß für Säuren, Laugen dgl. enthaltende Füllgefäße“. Opis patentowy austriacki, Nr 176 174, kl. 81 a, 50, 19.5.52; D, A 4, 2,5 str., 1 rys.

Opisane naczynie stanowi rodzaj pudła, wykonanego z blachy falistej i składającego się z dwóch części. Do dolnej części wstawia się balon szklany i aż po szyjkę balonu wypełnia ją materiałem chłonnym, takim jak ziemia okrzemkowa, azbest itp., który może wchłoniąć ciecz z balonu w razie jego pęknięcia. Górna część, stanowiąca pokrywę, którą nasadza się na część dolną i odpowiednio zamyka, posiada od wewnątrz u góry płytkę osadzoną na sprężynie. Płytkę po zamknięciu pudła dociska korek balonu i zabezpiecza go przed wypadnięciem. Materiał chłonny wewnątrz pudła jest przytrzymywany przez pierścien, przymocowywany do dolnej części pudła zamknięciem bagietowym i obejmujący szyjkę balonu. Dzięki temu balon nie przekrzywia się i przy pochylaniu go w celu pobrania cieczy nie może wypaść.

267* 531.43.083:624.025.3:685.312.12:614.821.1 CIOIP
 Badanie współczynnika tarcia podłogi. „Studio dei coefficienti di attrito delle pavimentazioni“. Sicurezza,

(Roma), dwumies., Nr 5, wrzes/paźdz. 53, s. 145; A 4, 3 str., 4 rys., 1 wyk., 1 tabl.

Omówienie badań, przeprowadzonych w USA nad poślizgiem w zależności od podłogi i rodzaju podeszwy, oraz podstawowego wzoru ujmującego to zagadnienie. Opis aparatów używanych do oznaczania współczynnika tarcia. Wyniki doświadczeń, przeprowadzonych w jednej z fabryk nad współczynnikiem tarcia, zależnie od stanu podłogi i rodzaju podeszwy.

268* 691.018.44:614.848.001.2 CIOF

Dawis N. H.: **Co rozumiesz pod nazwą: Ognioodporny?** „What do you mean fireproof?” *Safety Maintenance* (USA), mies. t. 106, Nr 5, list. 53, s. 58; A4, 3,5 str., 4 fot.

Autor, pracownik laboratorium towarzystw ubezpieczeniowych, rozważa problem ognioodporności materiałów budowlanych. Wskazuje na konieczność doświadczalnego ustalania ich ognioodporności i opisuje piec doświadczalny służący do tego celu. Wyniki badań przeprowadzonych przy pomocy tego pieca pozwoliły ustalić nomenklaturę i stopnie ognioodporności różnych materiałów. Materiały zbadane oznaczono stopniem (w liczbach) oraz znakiem „UL”.

269* 535.6:331.87:614.8-057:628.972.73 CIOF

Mason N. A.: **Wybierz właściwą barwę ułatwiającą pracę.** „Choose the right color for the job.” *Safety Maintenance* (USA), mies., t. 107; Nr 1, stycz. 54, s. 33; A 4, 2 str., 6 rys.

Artykuł instrukcyjny (z podbudową teoretyczną) o zastosowaniu barw jako czynnika bezpieczeństwa i wydajności pracy. Omówiono rolę i znaczenie barw dla poprawy zdolności spostrzegania (kontrasty i dobór barw) oraz barwy bezpieczeństwa (np. barwy urządzeń przeciwpożarowych, barwy ostrzegawcze). Artykuł ma za zadanie zachęcić do stosowania dynamiki barw w przemyśle.

270* 672.852:674.23:331.875 CIOF

Ucorski S. S.: **Sprężyny ciągłego splotu dla mebli miękkich.** „Prużyny niepriorytnowo pletienia dla miękkoj miebieli.” *Deriewopierab. Promyszsl*, Nr 1, stycz. 54, s. 23; A 4, 1,5 str., 1 rys.

Autor poddaje krytyce dotychczasową produkcję mebli miękkich, jako najbardziej pracochłonny i przestarzały odcinek przemysłu meblowego. Proponuje przejście na produkcję ze sprężynami o splocie ciągłym i podaje projekt technologicznego rozwiązania. Podkreśla konieczność konstrukcyjnego opracowania szczegółów projektu przy zastosowaniu możliwie pełnej mechanizacji. Zagadnienie ważne ze stanowiska ochrony pracy. Realizacja doprowadzi do zmniejszenia pracochłonności i do poprawy warunków pracy.

271— 614.83/84:621.795.3:667.661.62:629.113(083.1) CIOF

Lang: **Niebezpieczeństwo pożarów i wybuchów w natryskowych lakierniach samochodów.** „Brand — und Explosionsgefahren in Autospritzlackierereien.” *Berufsgenossenschaft*, Nr 2, luty 52; A 4, 2 str.

Autor przytacza niektóre przepisy niemieckich norm bezpieczeństwa dotyczących wymienionych pomieszczeń, omawia niebezpieczeństwa występujące przy lakierowaniu natryskowym zwłaszcza niebezpieczeństwo zapłonu par lakierniczych od iskry elektrycznej. W artykule podano zasadnicze przepisy bhp, jakie powinny być stosowane w mniejszych i większych lakierniach samochodów. (Wg *Securitas* Nr 5, 1953, s. 158).

272— 537.311:621.647.3:614.825 CIOF
Przewodność elektryczna strumienia wodnych. „Die elektrische Leitfähigkeit von Wasserstrahlen.” *Berufsgenossenschaft*, luty 53, A4.

Omówiono niebezpieczeństwo porażenia prądem elektrycznym wskutek przewodnictwa strumienia wodnego. Podano minimalne odległości od źródła prądu, przy których zachowaniu człowiek nie jest jeszcze narażony na niebezpieczeństwo. Odległości te wahają się zależnie od napięcia i czystości wody. (Wg *Securitas* Nr 5, 1953, s. 159).

273* 535.61-31:677.064:687.11/17 CIOF

Galanin N. F., Tiukow D. M.: **Zależność pomiędzy tkaniną odzieżową a promieniowaniem ultrafioletowym.** „Otnoszenie tkaniej odiozdy k ultrafioletowym luzam.” *Gigijena i Sanit* Nr 2, luty 54, s. 3; B 5, 6,5 str., 3 wyk., 4 tabl.

Autorzy, pracownicy Leningradzkiego Instytutu Sanitarno-Higienicznego, przeprowadzali badania dotyczące przenikania promieni ultrafioletowych przez różnego rodzaju tkaniny. Jako źródła promieniowania użyto lamp kwarcowo-rtęciowych, a także porównawczo słońca. Badano promieniowanie w granicach od widzialnego do 297 milimikronów długości fali. Jako miernik działania służyły dawki promieniowania wywołujące zaczerwienienie skóry (eryteme). Badania doprowadziły do wyselekcjonowania rodzajów tkanin.

274* 677.064.81.166.2(088.8) CIOF

Quehl K.: **Sposób wytwarzania wodnych emulsji do impregnowania materiałów tekstylnych w celu nadania im wodoodporności.** „Verfahren zur Herstellung wässriger Emulsionen zur wasserabstossenden Imprägnierung von Textilien.” Opis patentowy NRD Nr 2758, kl. 23 c, Gr. 2. 9.5.43; D, A4, 1,5 str.

Znany jest sposób nadawania wodoodporności materiałom tekstylnym przez impregnowanie ich wodnymi emulsjami parafiny, wosków lub olejów, wytworzonymi za pomocą żelów wodorotlenku glinu, przy pH = 5 — 6,5. Kwaśny odczyn tych emulsji jest szkodliwy dla włókien materiału impregnowanego, może też niekorzystnie wpływać na jego barwę. Wynalazek pozwala wytworzyć emulsje tego typu wykazujące pH = 7,0-7,5, a więc nieszkodliwe dla włókien. Żel wodorotlenku glinu nastawia się za pomocą alkaliów na wartość pH = 7,0-7,5 i homogenizuje się go ze stopnionymi substancjami hydrofobowymi. Można też użyć roztworów soli glinowych, dodawać do nich tyle alkaliów, żeby uzyskać zawiesinę wodorotlenku o wartości pH = 7,0-7,5 i w takiej zawieszynie emulgować np. parafinę. Do wytwarzanych emulsji można też w czasie emulgowania lub później, dodawać rozpuszczalne sole wywołujące wodoodporność, np. sól glinu lub cyrkonu.

275* 624.157.33:613.64:628.832 CIOF

Platonow E. W.: **Normy sanitarno-higieniczne zasilania kesonów powietrzem sprężonym.** „O sanitarno-gigijeniceskich normach snabženja kiessonow szatym vozduhom.” *Gigijena i Sanit*. Nr 2, luty 54, s. 23; B 5, 6 str., 2 tabl.

Autor poddaje wszechstronnej analizie warunki pracy w kesonie i kładzie szczególny nacisk na zagadnienie zasilania kesonu sprężonym powietrzem. Dochodzi do wniosku, że należy dostarczać go w ilości 55 m³/godz. na człowieka, zaś zawartość CO₂ nie powinna przekroczyć 0,1%. Daje także przesłanki do budowy kesonów. Na końcu artykułu znajdują się uwagi od redakcji, w których poddane zostały krytyce niektóre parametry wybrane przez autora. Redakcja uznaje jednakże artykuł za ważny przyczynek do zagadnienia unormowania warunków pracy w kesonach.

Niniejszy Przegląd Dokumentacyjny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu ochrony pracy. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych, wydawanych przez Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, al. Niepodległości 188). CIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak działy lub poszczególne zagadnienia i tematy techniczne. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 20 groszy.

CIDNT wykonuje za zwrotem kosztów fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych przeglądem dokumentacyjnym, jak i kartami dokumentacyjnymi.